

Superjacht van eigen bodem

JACHTBOUW / Miljardairs uit de hele wereld laten hun droomjacht bouwen door Nederlandse jachtwerf. De bouw van een superjacht is handwerk. 'Elk detail moet kloppen. Esthetiek is heel belangrijk in de superjachtbouw.'

De 83,5 meter lange *Savannah* werd gebouwd door Feadship in Aalsmeer

Bouw van jachten is handwerk

Tom Nitsch

Scheepsbouwers lopen tegen de grenzen van sluisen en waterwegen aan

Ruud Hoffhuis

Klanten kiezen zelf het interieur

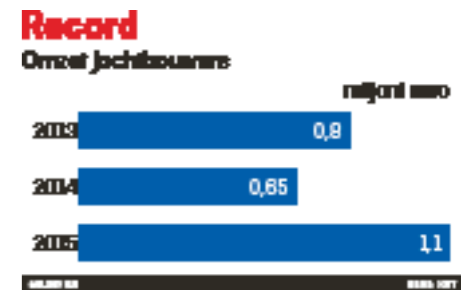
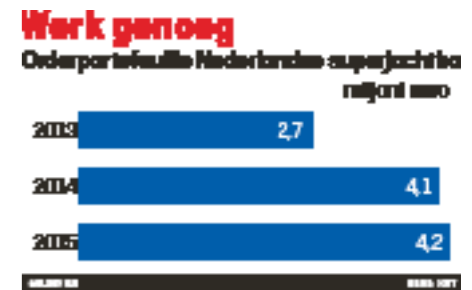
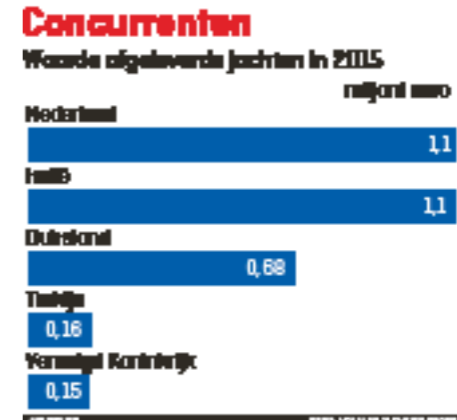
Buitenbioscoop op het zonnedek van de Galactica Super Nova

David Churchill

Zeiljacht Unfurled van Vitters Shipyard uit Zwartsuis

Stuart Pearce

Floortje Gunst

De *Galactica Super Nova*, gebouwd door Heesen Yachts uit Oss, is een van de publiekstrekkers van de Monaco Yacht Show 2016. De kapitein staat op het achterdek aan de rand van het zwembad, zijn rechterarm op de rug. Op de steiger staan schoenen van de gelukkigen die het schip mogen bekijken. Bezichtiging kan alleen op afspraak, en op sokken of blote voeten. Er klinkt het geluid van een helikopter die landt op het dek van een motorjacht iets verderop. De Franse makelaar Alexandre Greff (31) komt de loopbrug van de *Galactica Super Nova* afgelopen. Hij heeft zes jachten bekeken. Vanmiddag vliegt zijn klant voor een paar uur in om er met Greff enkele te bezichtigen. Er staat meer dan één Nederlands superjacht op zijn lijstje. 'De naam van de werf

is het belangrijkste criterium bij de aankoop van een jacht. Mijn klant weet dat Nederlandse scheepsbouwers bekendstaan om hun kwaliteit, betrouwbaarheid en degelijkheid. Hij is bereid daarvoor te betalen.' Superrijken van over de hele wereld die een exclusief zeil- of motorjacht willen kopen van meer dan 30 meter, weten Nederland feilloos te vinden. Van de 200 grootste jachten die nu de wereldzeeën bevaren, zijn er 50 in Nederland gebouwd. Nederlandse scheepsbouwers leverden vorig jaar 23 superjachten af, 7 meer dan in 2014. De waarde van de opgeleverde schepen steeg met 50 procent naar 1,1 miljard euro. De vooruitzichten zijn rooskleurig. Jachtbouwers hadden eind vorig jaar 72 opdrachten in de boeken staan, goed voor ruim 4,2 miljard. Waaraan hebben

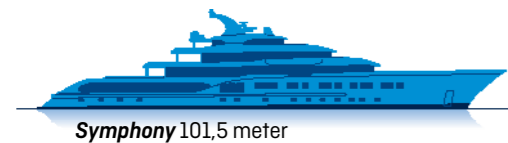
Nederlandse werven hun vooraanstaande positie in de jachtbouw te danken? Kunnen zij hun positie in de toekomst behouden? In Vollenhove bevinden zich de productiehallen van scheepsbouwer Royal Huisman. Daar zijn vier jachten in aanbouw, waaronder een moderne schoener van 81 meter, een zeilschip met een lange, slanke romp. Een record voor de werf. In 1884 bouwde Royal Huisman zijn eerste houten vissersschepen. Nu, ruim 130 jaar later, is de scheepsbouwer pionier op het gebied van aluminium zeiljachten. 'Nederland kent een lange maritieme geschiedenis,' zegt Jurjen van 't Verlaat (39), marketingmanager van Royal Huisman. 'In de VOC-tijd stond Nederland al bekend om zijn snelle en wendbare schepen.' Van 't Verlaat wijst naar een jacht in aan-

'Het jacht moet extreem snel zijn en is met een iPhone te bedienen'

bouw dat in plastic gehuld in een van de hallen ligt. 'Build me a beast,' luidde de opdracht. 'Het jacht moet extreem snel zijn en is met een iPhone te bedienen.' In het teakhouten voordek zijn twee uitsparingen gemaakt; voor de jacuzzi, en voor een luik waarin de speedboot kan worden opgeborgen. Een timmerman meet op of de afmetingen kloppen. Uit het plafond van de stuurhut komen gekleurde kabels. Elektriciens testen of de systemen aan boord werken. In de meubelmakerij ligt een deel van de massief houten vloer die in een van de jachten zal worden gelegd. Erop staan twee wasmachines en gladgeschuurde houten keukenkastjes. Van 't Verlaat: 'Voordat we alles aan boord monteren, kijken we hier of het past.' Is dat het geval, dan halen de schilders de kastjes uit elkaar om te lakken. 'Het Nederlandse vakmanschap wordt gerespecteerd. Een Nederlands jacht heeft

extra toegevoegde waarde,' zegt Alev Karagulle (61), marketingdirecteur van Burgess, een internationaal makelaarskantoor gespecialiseerd in de aan- en verkoop van superjachten. Zo heeft Burgess zeiljacht *Athena* in de aanbieding voor 63 miljoen euro. Deze driemaster – gebouwd door Royal Huisman in opdracht van Jim Clark, oprichter van webbrowser Netscape – heeft een bibliotheek, piano en duikplatform aan boord. Clark is een trouwe klant van Royal Huisman. Hij liet er de *Hyperion* en zeiljacht *Hanuman* bouwen. Een andere sleutel tot succes is de goede infrastructuur. 'In een straal van 200 kilometer bevinden zich alle werven en maritieme toeleveranciers,' zegt Robert Tan (52), verkoopdirecteur van Oceanco in Alblasterdam. 'De lijnen zijn kort en er is hoogwaardige kennis.' Oceanco werkt nauw samen met toeleveranciers uit de regio. 'We beste-

den alles uit, van de bouw van de romp tot het timmer- en schilderwerk. Voordeel is dat we de beste specialisten kunnen aantrekken,' zegt Tan. Opvallend is dat veel scheepsbouwers (oorspronkelijk) familiebedrijven zijn. Ook dat verklaart de sterke marktpositie van Nederlandse werven. 'Scheepsbouw is er ingeramd. Ongemerkt sla je als kind een hoop kennis op,' zegt Albert Hakvoort (76). Hij ging op zijn veertiende voor zijn vader op de werf werken. Tot twee jaar geleden was hij directeur van Hakvoort Shipyard in Monnickendam. Nu hebben zijn twee zoons, de vierde generatie, het voor het zeggen. **Privéjet** Miljardairs betaalden vorig jaar gemiddeld 54 miljoen euro voor hun droomjacht. Een superjacht kost al gauw 1,5 miljoen euro per strekkende meter. Duizelingwekkende be-

Symphony 101,5 meter

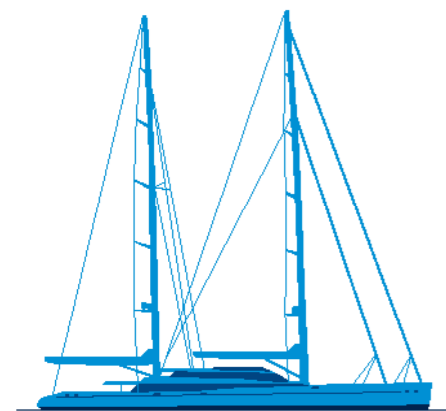
Aquarius 92 meter

Savannah 83,5 meter

Here comes the sun 83 meter

Aquijo 85 meter

Schroef van de Savannah.
Het is het eerste hybride
superjacht ter wereld

dragen. Maar wie een kijkje neemt bij scheepsbouwer Amels in Vlissingen, deel van familiebedrijf Damen Shipyards, snapt dat de bouw van een superjacht een kostbare aangelegenheid is. In de spuitkabine van Amels hangen piepkleine onderdelen met een haakje aan het plafond. Het zijn onderdelen van de motor van een jacht in aanbouw. De motor koopt Amels kant-en-klaar. Op de werf wordt die vervolgens uit elkaar gehaald, zodat alle onderdelen afzonderlijk wit gespoten kunnen worden. 'Niet dat een eigenaar ooit in de machinekamer komt. Maar elk detail moet kloppen. Esthetiek is heel belangrijk in de superjachtbouw,' zegt marketingdirecteur Victor Caminada (46).

Er wordt gewerkt met dure materialen zoals marmer, bladgoud en hardhout. In een hal grenzend aan de spuitkabine zit een medewerker op zijn knieën zorgvuldig een schroef te schuren met een stukje schuurpa-

pier. Bijna alles is handwerk. Niet voor niets neemt de bouw van een superjacht drie tot vier jaar in beslag. Om de levertijd te verkorten, introduceerde Amels het concept Limited Editions. Caminada: 'We bouwen van een ontwerp meerdere jachten van 55 tot 83 meter. De basis is identiek. Het interieur kan de eigenaar zelf bepalen.' Alleen superjachten boven de 83 meter bouwt de werf in opdracht. 'De kans dat je daar twee of meer dezelfde van verkoopt, is klein.'

De meeste Nederlandse werven bouwen uitsluitend in opdracht van klanten. Niet voor niets was tot voor kort de slogan van Royal Huisman: 'If you can dream it, we can build it.' Van 't Verlaat: 'Klanten willen dat hun jacht uniek is.' Slogan van de werf is nu: 'The spirit of individuality.'

Soms zijn investeerders zelf grootafnemer van de jachten die de werf bouwt. Zo leverde Royal Van Lent, gevestigd op Kaag-

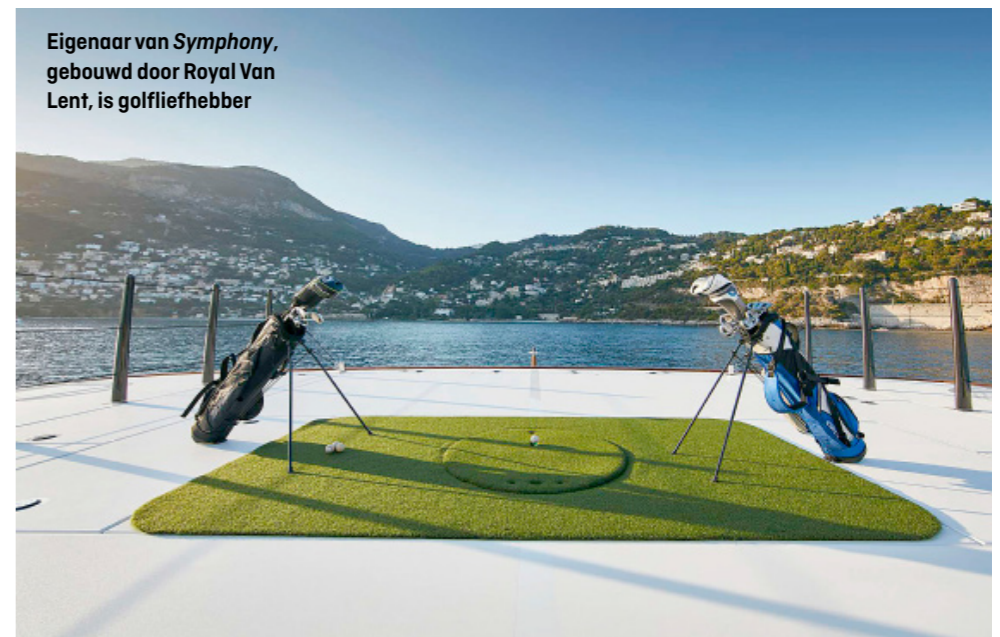
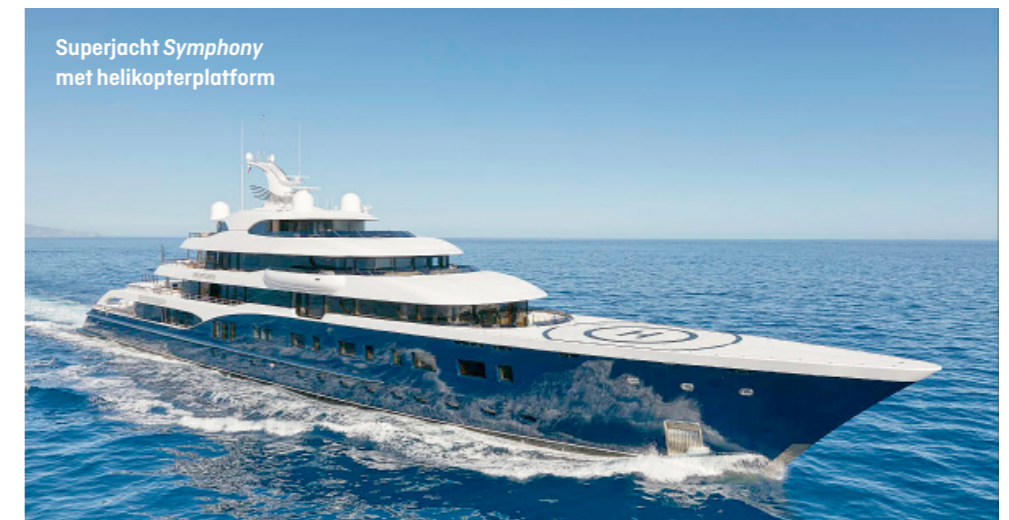
eiland, vorig jaar de 101,5 meter lange *Symphony* af, naar verluidt in opdracht van zijn eigenaar, de Franse miljardair Bernard Arnault. Arnault – directeur van Louis Vuitton – nam in 2008 met zijn LVMH Group de werf op Kaageiland over.

Bankrekening

Klanten van de Nederlandse werven zijn overwegend Amerikanen, Russen, Arabieren en steeds vaker Aziaten. Ze hebben met elkaar gemeen dat ze 1 miljard euro of meer op hun bankrekening hebben staan. Niet alleen de aanschaf van een jacht is kostbaar. Om een superjacht in de vaart te houden, is een eigenaar al gauw elk jaar opnieuw 10 procent van de aankoopssom kwijt. Vaste kosten zijn, wel afhankelijk van het type jacht: brandstof (370.000 euro), onderhoud (900.000 euro) en salarissen van de bemanning (1,3 miljoen euro). Meestal werken er

op een jacht zo'n tien bemanningsleden. Veel eigenaren verhuren hun schip. Zo is de 88 meter lange *Nirvana*, in 2012 gebouwd door Oceanco voor de Russische oligarch Vladimir Potanin, vanaf 900.000 euro per week te huur. Vakantiegangers kunnen gebruikmaken van de 3D-bioscoop, popcornmachine en tien jetski's aan boord.

De jachtbouwers kunnen het zich niet permitteren stil te zitten. Miljardairs willen steeds grotere jachten. Om te kunnen voldoen aan die vraag, investeren Nederlandse werven miljoenen in de uitbreiding van hun droogdokken en productiehallen. Scheepsbouwer Royal Van Lent bouwt een nieuwe werf voor jachten tot 160 meter in het Westelijk Havengebied in Amsterdam. De nieuwe werf wordt vanaf 2019 in gebruik genomen. Vorig

Eigenaar van Symphony,
gebouwd door Royal Van
Lent, is golfclublidSuperjacht Symphony
met helikopterplatform

jaar opende jachtbouwer Oceanco een nieuwe werf waarin schepen tot 140 meter kunnen worden gebouwd. Daar is een 106 meter lang zeilschip in aanbouw.

Nu de jachten groter en groter worden, lopen jachtbouwers tegen de grenzen van sluisen en waterwegen aan. Jeroen Sirag (45), exportmanager van de HISWA Holland Yachting Group: 'De werven zijn ooit begonnen met de bouw van kleine schepen. De meeste zitten nog op dezelfde locatie. Nu de jachten groter worden, ontstaan er knelpunten.' Jachtbouwers pleiten voor een verbreding van de sluis bij Kornwerderzand, bij de Afsluitdijk. Echte grote superjachten kunnen er niet doorheen.

'Op aandringen van de chef-kok wordt de kombuis van het schip verbouwd'

Ook al hebben Nederlandse jachtbouwers naam gemaakt met hun drijvende paleizen, volgens Roderick Vos (30),

sectoranalist industrie bij ABN AMRO, valt er nog veel te winnen. 'De marges van jachtbouwers staan onder druk. Het bouwen van grotere schepen is één manier om de marge te vergroten. Werven zouden daarnaast meer onderhoud moeten aanbieden. Ze lopen nu omzet mis aan buitenlandse concurrenten in het Middellandse Zeegebied waar de meeste superjachten liggen.'

Een aantal werven doet al het onderhoud van hun schepen. Zo ligt bij Amels in Vlissingen de 55 meter lange *La Familia*. Het jacht werd vorig jaar afgeleverd en is nu terug voor een onderhoudsbeurt. Aan de kade hangt een vlag met de tekst: '*La Familia, welcome home*'. Caminada: 'Op aandringen van de chef-kok die de eigenaar in dienst heeft, wordt de kombuis van het schip verbouwd.' Schilders en elektriciens stappen met plastic slofjes aan boord. 'We behandelen een superjacht als een juweel.' **E**